

- [Vijesti](#)
- [Vjera](#)
- [Obitelj](#)
- [Kultura](#)
- [Academicus](#)
- [Video](#)
- [Kolumne](#)
- [Misna čitanja](#)
- [Velike teme](#)

DEUS EX MACHINA (6)

Božić je lijek za našu ovisnost o tehnologiji i naš 'strah od reprodukcije'

U tom našem današnjem svijetu, koji potiče narcisoidnost, u kojem svatko može biti slavan i u kojem po prvi put ne morate imati nikakvu sposobnost ni vještinu da biste postali poznati, možda je najvažnija poruka Božića upravo ta neuglednost s kojom Bog dolazi, toliko nenametljivo da se čak čini kao da se skriva.

Lucija Čorić

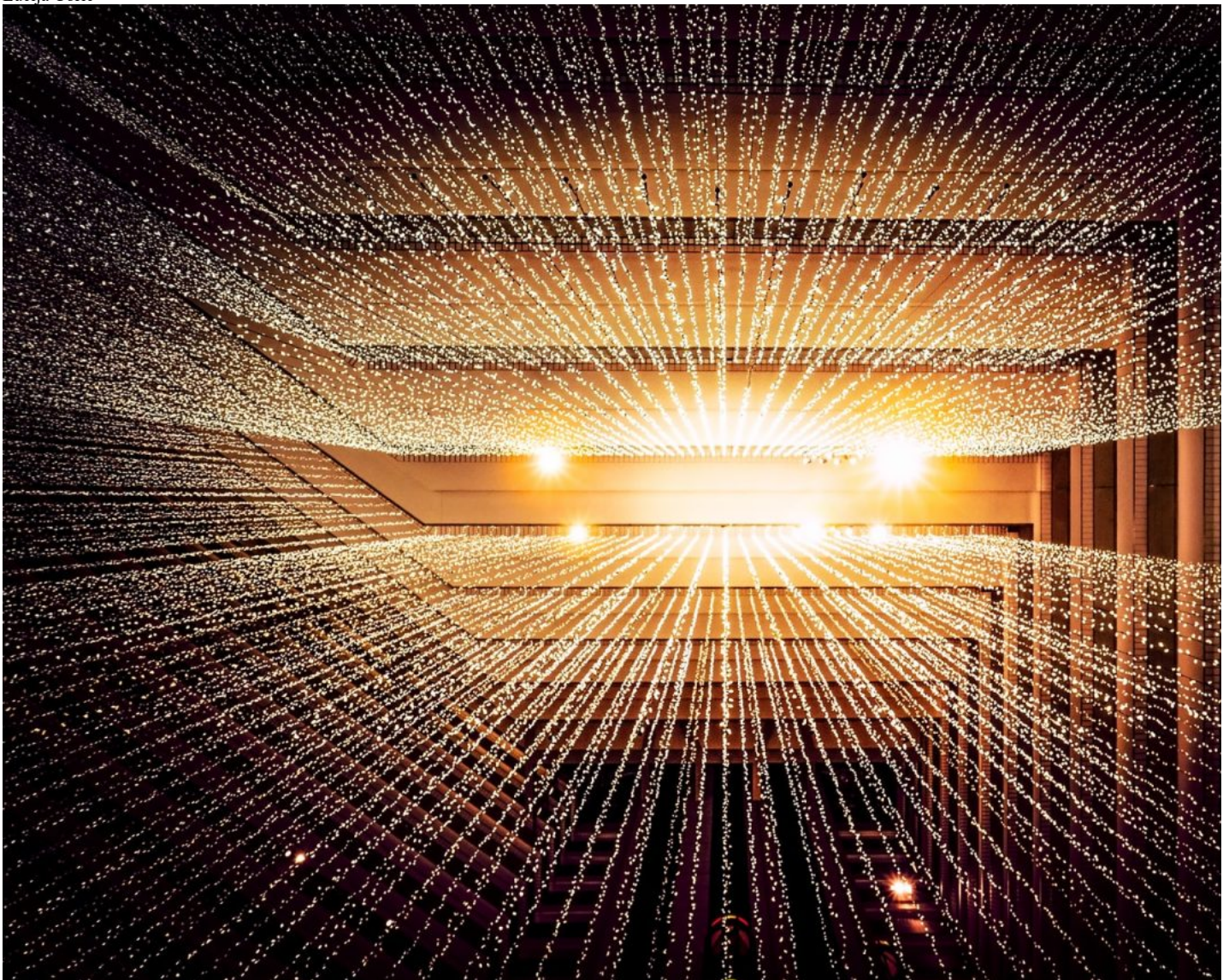

Foto: Joshua Sortino

Za naslov ovog niza tekstova – *Deus ex machina* – možda i nema prikladnijeg vremena od ovog božićnog. I to ne zato što bi Isusov dolazak na ovaj svijet bio sličan načinu na koji su bogovi „ulijetali“ na scenu i spašavali stvar u antičkim predstavama, već upravo zbog snažnog kontrasta između Kristova rođenja i dotadašnjih očekivanja o tome kako bi Bog trebao spasiti svijet.

Dvije tisuće godina kasnije ta se očekivanja nisu puno promijenila: mi i dalje očekujemo neko spasenje, izbavljenje, brzo rješenje svojih problema, samo što sada manje nade polažemo u Boga (ili boga), a više u stroj(eve). Ne nadamo se toliko nekom transcendentnom izbavljenju, koliko težimo za sve savršenijom svakodnevicom utjelovljenom u dugom, zdravom, bogatom i bezbrižnom životu. Spustili smo pogled i usredotočili se na zemaljsko, a to nužno znači i da smo se fokusirali na sebe.

Prije nešto više od 40 godina Christopher Lasch, američki povjesničar i društveni kritičar, objavio je djelo „Narcistička kultura“ u kojem je žestokom kritikom američkog društva nastojao prokazati rastuću ravnodušnost koja „otkriva da je nagrižena sposobnost pojedinca da pokaže zanimanje za bilo što osim sebe“. Za njega je ta narcisoidnost posljedica sve većeg individualizma koji je doveo do potpunog raspada obitelji kao zajednice, što se očituje u strahu od nastavljanja života, „sveprožimajućoj nelagodi prema reprodukciji“ jer onaj koji misli samo na sebe ne vidi nikakvu vrijednost u budućim generacijama.

Čini se da je Lasch vrlo rano prepoznao taj problem, koji tehnologija, izgleda, samo još više potiče. Jedno nedavno [istraživanje](#) provedeno na preko 14 000 studenata potvrdilo je da studenti iz 21. stoljeća ostvaruju znatno više rezultate u odnosu prema studentima otprilike dvadeset godina, a britanska neuroznanstvenica Susan Greenfield povezuje taj trend s našim prekomjernim korištenjem društvenih mreža koje potiču isticanje sebe i hranjenje tuđim odobravanjem nauštrb zdravog samopoštovanja koje se razvija u stvarnom odnosu s drugima.

U tom našem današnjem svijetu, koji potiče narcisoidnost, u kojem svatko može biti slavan i u kojem po prvi put ne morate imati nikakvu sposobnost ni vještinu da biste postali poznati, možda je najvažnija poruka Božića upravo ta neuglednost s kojom Bog dolazi, toliko nenametljivo da se čak čini kao da se skriva. Najveći događaj u povijesti odvio se gotovo potpuno neprimjetno, bez posebnog slavlja, tek s anđeoskom *Gloriom*; bez mnogo znakova, tek s jednom zvijezdom; bez puno publike, tek s pokojim pastirima; bez puno prikladnih poklona, tek s ona tri kraljevska i bez puno komfora jer „štalica prosta bi Njemu dosta prigodna“.

Osim toga, On je došao kao bespomoćno dijete koje treba brigu drugoga. To dijete trebalo je dojiti, prematati, uspavljivati, tješiti, poučavati, odgajati... Danas imamo sve manje „živaca“ za to, jer osim „sveprožimajuće nelagode prema reprodukciji“, za sve te stvari treba i vremena i puno propalih pokušaja, a nas tehnologija pomalo, ali sigurno navikava na to da se sve stvari obavljaju brzo i učinkovito, bilo to pranje rublja ili naši odnosi. Zato je danas bespomoćnost možda i najgora kazna za koju se u našem društvu zagovara laka dostupnost dva brza i učinkovita rješenja: [cutanazija](#) ili [pobačaj](#).

Osobama s invaliditetom koje ipak strpljivo nose svoju bespomoćnost time zapravo poručujemo da se uopće nisu trebale roditi ili da mislimo da je njihov život toliko bezvrijedan i nepodnošljiv da shvaćamo njihovu želju da ga okončaju. Unatoč tome što tehnologija takvim osobama može donijeti mnogo dobrog i značajno poboljšati njihove uvjete života, postoji nešto što ispuštamo iz vida kad nastojimo riješiti sve njihove i svoje probleme, iskorijeniti invaliditet i dokinuti bespomoćnost, jer nas određenim stvarima mogu naučiti samo bespomoćne osobe i beznađne situacije.

Neke su od tih stvari spoznaje da je život nepredvidiv, ali baš zato lijep; da ga se ne može do kraja proračunati i shvatiti, ali se u njemu može uživati; da izmiče našem perfekcionizmu, ali je baš zato savršen; da je od 0 i 1 bolje dvoje i troje; da je bespomoćnost početak odnosa, s Bogom i drugima.

A možda najvažnija od svih stvari kojom često obiluju baš oni koji su ovisni o tuđoj pomoći jest radost. Za razliku od sreće, radost ne ovisi o izvanjskim događajima našeg života, nije prolazna, nego ostaje kao čvrsti temelj u našoj nutрини. Nju se ne može kupiti i zamotati u šareni papir, ali se ona može pronaći u Elizabetinom pozdravu, u Marijinom „Veliča“, u trku pastira, u pjesmi anđela, u poklonu kraljeva. U božićnom vremenu na nju pozivamo sve narode jer svima želimo tu duboku spoznaju da Spasitelj nije daleki upravitelj svijeta, nego maleno djeteta, da nije došao riješiti sve naše probleme, nego biti s nama, da nas nije došao popraviti, nego voljeti. On ne dolazi pritiskom na gumb, nego se otkriva u tišini i molitvi, nježno i nenametljivo tražeći odnos s nama, poput malenog djeteta. Naš Bog nije *ex machina*, On je Emanuel.

*Članak je dio niza [“Deus ex machina – Tehnologija, vjera i društvo”](#), a objavljen je u sklopu projekta poticanja kvalitetnog novinarstva Agencije za elektroničke medije. Dozvoljeno je prenošenje sadržaja uz objavu izvora i imena Autora.

Objavljeno: 31. prosinca 2021.

- Oznake:
- [#aktualno](#)
- [#Božić](#)
- [#Deusexmachina-niz](#)
- [#LucijaČorić](#)
- [#tehnologija](#)

Riječ i post
FRA ANTE VUČKOVIĆ

DUHOVNI POTICAJI SRIJEDOM I PETKOM
EKSKLUZIVNO NA PORTALU BITNO.NET

Katolički planer
Dnevno planiranje
Misli svetaca
Ulomci iz Evanđelja

Naruči

Kako zaustaviti vrtlog toksičnih misli?

JENNIE ALLEN

IZBACI TO IZ GLAVE

saznaj više

VERBUM